

Milyen teendők vannak a középiskolai továbbtanulással kapcsolatban?

I. Beszélgetés a továbbtanulásról

- az elképzelések megvitatása:
 - kinek milyen ötlete, javaslata van
 - hogyan látunk neki közösen a továbbtanulási döntésnek
 - milyen lépéseket és mikor fogunk megtenni közösen
- elvárások (végzettség, tanulmányi idő, elérendő cél stb. tekintetében) kimondása minden érintett fél által – fontos tisztázni, mit várna el a szülő és mire készülne a gyermek; az elképzeléseket közelíteni kell egymáshoz, de fontos szem előtt tartani, hogy a gyermek életéről van szó (s neki nem a szülők álmait kell megvalósítani, hanem a sajátját!)
- lehetőségek egyeztetése:
 - kollégium vagy bejárás lehetséges-e/legyen-e
 - hány évig tarthat/tartson a középiskolai tanulás
 - milyen messze lehet az iskola a lakóhelytől
- egészségügyi tényezőkkel való szembenézés – amennyiben van állandó, tartós betegség fontos a szakorvossal való egyeztetés
- járjunk utána, kitől és miben kérhetnek segítséget, ha szükséges

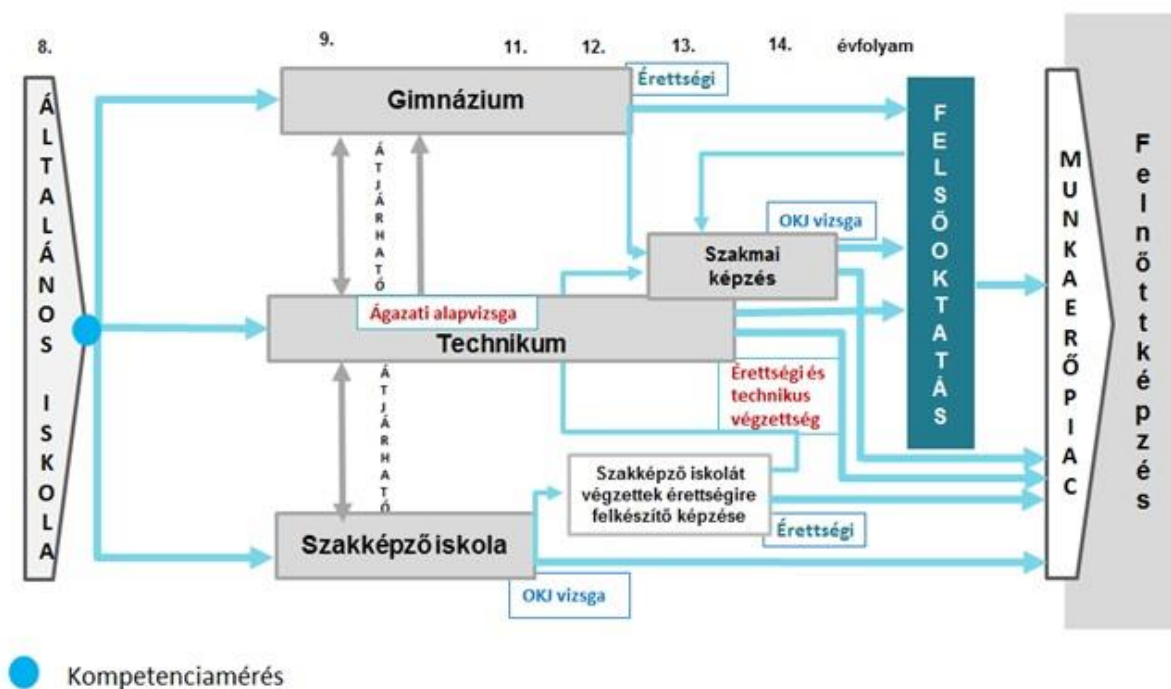

II. A középfokú iskolarendszer megismerése

(részletesebben lásd a „Középfokú iskolarendszer” című anyagban)

- amióta a szülő középiskolás volt többször átalakították már az iskolarendszert, legutóbb 2020 szeptemberében, így semmiképpen nem elegendő múltbeli tudásunkra hagyatkozni
- a főbb iskolatípusokat (gimnázium, szakképző iskola, technikum –fontos megismerni még akkor is, ha úgy véljük, tudjuk, melyikbe megy a gyermek, hiszen, ahhoz, hogy pontosan tudjunk mérlegelni, minden információra szükségünk lehet
- az egyes iskolatípusokról történő döntés esetén össze kell vetni a tanulmányi időt, a megszerezhető végzettséget, az átjárhatóságot, a hosszú távú lehetőségeket

- a középfokú iskolarendszer összefoglalóan:

forrás: <https://vmkik.hu/uj-szakkepzesi-rendszer-a-20202021-es-tanevtol>

III. Az önismeret fejlesztése

(lásd bővebben a „Melyek a pályaválasztást befolyásoló tényezők?”)

- fontos, hogy minél több ismerettel rendelkezzen önmagáról a továbbtanulás előtt álló diák, hiszen ennek mentén lehet döntésre jutni
- területek, melyekkel kapcsolatban információra van szükség:
 - érdeklődés – mi érdekel, mit szeretek csinálni stb.
 - képesség – miben vagyok ügyes, mihez értek, miben vagyok jó (nem csak tantárgyak, hanem bármilyen tevékenység számít!) stb.
 - személyiség – milyen „típusú” ember vagyok, tehát milyen módon szeretnék/lenne nekem majd jó dolgozni; milyen helyzetekben vagyok elememben stb.
 - motiváció – mihez lenne kedvem, szívesen tanulok-e stb.
 - értékek – mely értékek fontosak nekem a munkámban, melyek mentén szeretném az életemet élni
 - célok – mit szeretnék elérni, miről szeretnék tanúsítványt, hol szeretnék élni stb.

- szülők, családtagok, barátok, közeli ismerősök segítő információkkal rendelkeznek a fenti területekről – őket mindenképpen érdemes megkérdezni
- pedagógusoknak objektív képük van egy-egy tantárgyból meglévő tudással, illetve a diák képességeivel, adottságaival kapcsolatban, s segíthetnek abban is, hol fogja megállni a helyét (melyik iskolatípus lesz neki jó)
- a fentiekre nézve sok információhoz lehet jutni a diák eddigi munkatapasztalataiból (házimunka, iskolai rendezvényeken való részvétel, egyéb szabadidős tevékenység stb.) is

IV. A pályaismeret bővítése

(lásd bővebben a „Melyek a pályaválasztást befolyásoló tényezők?”)

- mindenekelőtt - amennyiben a diák nem gimnáziumba készül - fontos minél több pálya és pályacsoport megismerése, pályaképek feltérképezése
- szerencsés viszonylag objektív képpel rendelkezni, hogy ne vakon ugorjunk bele valamibe, ezért érdemes minél több féle forrást használni
- a kiválasztott/szóba jöhető foglalkozásokról való tájékozódásban segítség lehet:
 - szülőktől, családtagoktól „interjút” kérni saját hivatásukkal kapcsolatosan: mit csinálnak pontosan, milyen körülmények között dolgoznak, mihez kell érteniük - miben kell ügyesnek lenniük, mik az adott foglalkozás előnyei és mik a nehézségei
 - a személyes kapcsolat egy, az adott hivatást űző szakemberrel, akinek kérdéseket lehet feltenni, s aki hajlandó bemutatni, amit csinál (legalább szóban)
 - internet: pályaleírások és pályaismertető filmek:
 - <https://palyaorientacio.munka.hu/altalanos/foglalkozas/listazo>
 - <https://palyaorientacio.munka.hu/altalanos/film>

V. A lehetséges iskolák megismerése

- amikor már körülbelül sejthető a továbbtanulási irány, iskolát kell keresnünk
- pályaválasztási rendezvényeket és a középiskolák nyílt napokat a pandémia miatt nem rendeznek, így most más módon szükséges információt gyűjteni
- az adott iskola honlapja sok hasznos információval szolgálhat
 - milyen képzéseket, szakokat indítanak

- mik a felvételi követelmények
 - milyen tantárgyakból és hogyan (duplázna vagy triplázna-e jegyeket) számítanak pontokat
 - milyen teendőink vannak a jelentkezéssel kapcsolatban
 - milyen határidőkre kell figyelni
 - indítanak-e felvételi előkészítőt (művészeti iskolák pl.)
 - az iskola infrastrukturális adatai (van-e könyvtár, milyen számítástechnikai felszereltség van stb.)
 - milyen egyéb lehetőségek van az iskolában (menza, kollégium, nyelvvizsgázási és egyéb vizsgalehetőség, sportolási lehetőségek stb.)
- az iskolai honlap segítségével (remélhetőleg) betekintést nyerhetünk:
 - az iskolát bemutató filmet (ha van) mindenképpen érdemes megtekinteni
 - az iskola szakmai életébe (mindennapi oktatás, versenyeken való részvétel és eredmények, milyen területekre helyeznek hangsúlyt stb.)
 - az iskola mindennapjaiba, diákéletébe (segíthet a programnaptár, galéria)
 - érdemes megkérdezni az általános iskolai pedagógusokat, milyen információkkal rendelkeznek az adott középfokú intézményről, s legfőképpen mit gondolnak arról, a gyermekünk milyen sikerrel állná meg ott a helyét
 - megkereshetőek hivatalos statisztikák is (Oktatási Minisztérium honlapja: https://www.oktatas.hu/koznevelés/kozepfoku_felveteli_eljaras/kozepfoku_felveteli_eljaras_informacioi; HVG kiadványok – www.hvg.hu)
 - „meginterjúzhatunk” esetleg oda járó ismerős diákokat is: mit tanulnak, milyennek látják a képzést, hogy érzik magukat az iskolában stb. de fontos figyelembe vennünk, hogy válaszaik az ő szubjektivitásukat is tartalmazzák – azért mert a szomszéd fiúnak valamelyik iskola nem tetszik, nekem még tetszhet majd!

VI. Informálódás

a) általános információk

- a középiskolák honlapjain már elérhetőek a felvételi tájékoztatók, tájékozódni lehet az indítandó szakokról, a felvételi rendjéről (miből számítanak felvételi pontot, kell-e

központi felvételit írni, van-e szóbeli felvételi elbeszélgetés, tartanak-e alkalmassági vizsgát stb.)

- a középiskolai továbbtanulással kapcsolatban bővebb információk találhatóak itt: https://www.oktatas.hu/koznevelés/kozepfoku_felveteli_eljaras/kozepfoku_felveteli_eljaras_informacioi
- további információkkal szolgál: https://www.kir.hu/kir2_kifir (régőbbi felvételi feladatsorok is találhatóak itt megoldásokkal)
- egyéb segítséget jelentő honlapok:
<https://palyaorientacio.nive.hu/>
- ahol a döntéshozatalban konkrét segítség kapható:
iskolapszichológus
<http://www.bekesszakszolgalat.hu/cimlap/szekhelyintezmeny>
- ahol a gyakorlati képzőhelyek kapcsán segítség kapható:
<https://www.bmkik.hu/index.php?id=566>

b) teendőkről és határidőkről

- központi felvételre való jelentkezés leadási határideje: 2020. 12. 04.
- felvételi lap kitöltése és leadása: iskolafüggő, ált. január – az osztályfőnöktől kell érdeklődni, hogy mikorra kéri ő vagy a továbbtanulási felelős
- részvétel központi felvételin:

írásbeli: 2021. 01. 23. 10.00

a diák által a listából kiválasztott bármelyik középiskolában (nem kell ott írni, ahová menni szeretne);

kivéve ha Arany János Tehetséggondozó Programban (AJTP) szeretne részt venni a diák, mert akkor abban a középiskolában kell írnia, ahol van AJTP és ahová jelentkezik majd

pót alkalom: 2021. 01. 28. 14.00

azoknak, akik az előző írásbelin alapos ok miatt nem tudtak részt venni

szóbeli: 2021. 02. 23. – 2021. 03. 12.

A szóbeli meghallgatások az általános felvételi eljárás keretében – ezzel nem minden intézmény él, csak ott lesz, ahol eleve meghirdették, hogy szóbeli felvételi vagy szóbeli elbeszélgetés is van

- tanulói adatlapok módosítása: 2021. 03. 22-23.

To Do List

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

A tanulónak a szüleivel együtt lehetősége van az adatlapot módosítani (sorrendet változtatni, már beírt intézményben újabb szakot megjelölni) a saját általános iskolában

- részvétel egészségügyi alkalmassági vizsgán: az iskola által meghatározott időpontban
- beiratkozás a középiskolába: 2021. 06. 22-24.

c) egyéb fontos dátumok

- 2020. 11. 16. az Oktatási Hivatal közzéteszi a 4, 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumi központi írásbeli és felvételi vizsgát szervező iskolák listáját
- 2021. 02. 08. a központi írásbeli felvételi vizsgát szervező intézmények az Oktatási Hivatal által meghatározott módon értesítik az írásbeli eredményéről a tanulókat
- 2021. 02. 19. Az általános iskola továbbítja a tanulói jelentkezési lapokat a közép fokú iskoláknak, a tanulói adatlapok első példányát pedig a Hivatalnak. (A 6 és 8 évfolyamos gimnáziumba történő jelentkezésről a tanuló közvetlenül is megküldheti a jelentkezési lapot a gimnáziumnak, a tanulói adatlapot a Hivatalnak.)
- 2021. 04. 30. A felvételt hirdető közép fokú iskolák megküldik a felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést a jelentkezőknek és az általános iskoláknak.
- 2021. 05. 10. - 08. 31. A közép fokú iskola igazgatója rendkívüli felvételi eljárást írhat ki – minden olyan diák jelentkezhet, akit sehová nem vettek fel az elsődleges eljárásban

bővebb információk: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000027.emm>

VII. Döntéshozatal

Végül, milyen lépéseket érdemes megtenni a döntéshozatal érdekében:

1. az önismeret és a pályaismeret bővítése
2. az önismeret és a pályaismeret összevetése – (minél több az azonosság annál jobb)
3. a szóba jöhető iskolák / pályák és iskolák körüljárása, informálódás
4. a középiskolák felvételi követelményeinek és saját tanulmányi eredményeknek, képességeknek az összevetése
5. középiskolai rangsor készítése – a döntés meghozatala

Sok sikert kívánok a továbbtanulási döntés meghozatalához:

Szabó Andrea

pedagógia szakpszichológus, iskolapszichológus